

Bruselj, 1. junij 2015
(OR. en)

9073/15

ENER 185
CLIMA 56

DOPIS

Pošiljatelj:	Odbor stalnih predstavnikov (1. del)
Prejemnik:	Svet
Zadeva:	Osnutek sklepov Sveta o izvajanju energetske unije: ozaveščanje potrošnikov in privabljanje naložb v energetske sektorju – sprejetje

V skladu s sklepi, ki jih je Evropski svet sprejel na zasedanju 19. in 20. marca 2015 in v katerih je poudarjeno, da je EU odločena izgraditi energetske unijo s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost, ter na podlagi sporočila Komisije z dne 25. februarja 2015 z naslovom „Okvirna strategija za trdno energetske unijo s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost,“ vam v prilogi pošiljamo osnutek sklepov Sveta o zgoraj navedeni zadevi.

V skladu z navedenimi sklepi Evropskega sveta, v katerih je poudarjen pomen vseh razsežnosti energetske unije, predsedstvo ohranja splošno naravo okvirne strategije. Ob tem je tudi predlagalo, naj bo osnutek sklepov osredotočen na dve horizontalni temi, in sicer na potrošnike in naložbe, ki odražata glavni cilj izvajanja ukrepov, predlaganih v okvirni strategiji, to pomeni, da se potrošnikom v EU, tj. gospodinjstvom in podjetjem, zagotovi zanesljiva, trajnostna, konkurenčna in cenovno dostopna energija. Namen tega osnutka sklepov je tako opozoriti na vprašanje, kako bi bilo treba ta dva vidika upoštevati pri izvajanju vseh petih razsežnosti energetske unije.

Osnutek sklepov temelji na opisu možnih elementov, ki je bil razposlan 20. marca 2015 (dok. 7343/15), in na temeljitnem pregledu, ki ga je na več sejah opravila Delovna skupina za energijo. Poleg tega sta bili pri pripravi in pregledu osnutka sklepov upoštevani tudi razprava na konferenci o energetske unijski v Rigi 6. februarja 2015 in izmenjava mnenj ministrov v okviru seje Sveta PTE (energija) 5. marca 2015 o strateškem okviru, ki ga je Komisija predlagala za energetske unijo.

Med razpravo na ravni delovne skupine se je pokazalo, da imajo države članice glede več vidikov osnutka sklepov različna mnenja in prioritete. Predsedstvo si je zato močno prizadevalo, da bi v priloženem besedilu doseglo ustrezno ravnotežje in pri tem upoštevalo različne pomisleke delegacij. Prizadevalo si je tudi, da bi bili osrednji temi osnutka sklepov še naprej ozaveščanje potrošnikov in privabljanje naložb v energetske sektorju ter da bi ohranili pravično ravnotežje med vsemi zadevnimi točkami v besedilu. Besedilo tako predstavlja dobro uravnotežen kompromis, ki ga lahko podprejo vse delegacije.

Na sejah Coreperja 27. in 29. maja so delegacije potrdile dogovor o besedilu osnutka sklepov.

Svet PTE (energija) naj zato na seji 8. junija 2015 sprejme priloženi osnutek sklepov Sveta.

**Osnutek sklepov Sveta
o izvajanju energetske unije:
ozaveščanje potrošnikov in privabljanje naložb v energetske sektorju**

Svet Evropske unije –

OB SKLICEVANJU NA:

- sklepe, ki jih je Evropski svet sprejel na zasedanju 19. in 20. marca 2015, zlasti kar zadeva oddelek I (energetska unija), in v katerih je navedeno, da je EU odločena izgraditi energetske unijo s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost, na podlagi okvirne strategije Komisije s petimi razsežnostmi, ki so med seboj tesno povezane in se dopolnjujejo,
- sklepe, ki jih je Evropski svet sprejel na zasedanju 23. in 24. oktobra 2014, zlasti kar zadeva oddelek I (okvir podnebne in energetske politike za leto 2030), vključno z dogovorjeno naravo in obsegom ciljev za leto 2030 glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, deleža energije iz obnovljivih virov, izboljšanja energetske učinkovitosti, elektroenergetskih povezav, temeljnega pomena popolnoma delujočega in povezanega notranjega energetskega trga ter potrebe po zmanjšanju energetske odvisnosti EU in izboljšanja njene energetske varnosti, kar zadeva električno energijo in plin,
- sklepe o sporočilu Komisije „Napredek pri dokončanju notranjega trga z energijo“, ki jih je Svet PTE (energija) sprejel 9. decembra 2014,
- sklepe o sporočilu Komisije „Cene in stroški energije v Evropi“, ki jih je Svet PTE (energija) sprejel 13. junija 2014,
- sporočili Komisije z dne 25. februarja 2015 z naslovom „Okvirna strategija za trdno energetske unijo s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost“ in z naslovom „Doseganje cilja 10-odstotne čezmejne elektroenergetske povezanosti – Priprava evropskega elektroenergetskega omrežja na leto 2020“,

- sporočilo Komisije z dne 28. maja 2014 „Evropska strategija za energetska varnost“ ter sporočilo Komisije z dne 22. januarja 2014 z naslovom „Cene in stroški energije v Evropi“;

OB ZAVEDANJU, da je cilj izgradnje energetske unije s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost, **potrošnikom**, torej gospodinjstvom in podjetjem, zagotoviti cenovno dostopno, varno, konkurenčno, zanesljivo in trajnostno energijo ter zmanjšati energetska odvisnost EU in izboljšati njeno energetska varnost. Ta cilj bi moral biti skladen z dolgoročnimi cilji Unije na področju energije in podnebja ter podpirati gospodarsko dejavnost in rast;

OB ZAVEDANJU pomena **naložbenega okolja** in **dostopa do finančnih sredstev** na področju energije za izvajanje vseh petih razsežnosti energetske unije;

OB PRIZNAVANJU petih razsežnosti energetske unije, ki so med seboj tesno povezane: energetska varnost, solidarnost in zaupanje; v celoti povezan evropski energetski trg; energetska učinkovitost, ki prispeva k zmernosti povpraševanja; razogljičenje gospodarstva; raziskave, inovacije in konkurenčnost; ter ob priznavanju, da je treba vzpostaviti skladno strategijo in zagotoviti uravnotežen pristop vseh petih razsežnosti;

OB OPOZARJANJU, da je treba za zagotovitev **izvajanja** vseh petih razsežnosti energetske unije, vključno z dogovorjenim okvirom podnebne in energetske politike za leto 2030, razviti zanesljiv in pregleden sistem upravljanja brez nepotrebnih upravnih bremen, s čimer bi lahko zagotovili, da bi EU izpolnila svoje cilje na področju energetske politike, pri čemer je državam članicam zagotovljena potrebna prožnost in se dosledno spoštuje njihova pravica, da same določijo svojo mešanico energijskih virov, kakor je navedeno v sklepih Evropskega sveta iz oktobra 2014;

OB PRIZNAVANJU, da se bo sistem upravljanja razvijal na podlagi obstoječih gradnikov ter bo poenostavil in združil ločeni veji načrtovanja in poročanja. Okrepil bo vlogo in pravice potrošnikov, preglednost in predvidljivost za vlagatelje, med drugim s sistematičnim spremljanjem ključnih kazalnikov za cenovno dostopen, varen, konkurenčen, zanesljiv in trajnosten energetski sistem, ter olajšal usklajevanje nacionalnih energetskih politik in spodbujal regionalno sodelovanje med državami članicami; OB PRIZNAVANJU pomembne vloge regionalnega sodelovanja pri izvajanju energetske unije in zavedanju, da predstavlja bistveni del sistema upravljanja –

A. K POTROŠNIKU USMERJENO IZVAJANJE ENERGETSKE UNIJE

Za spodbujanje izvajanja petih razsežnosti energetske unije, ki je usmerjeno k potrošnikom, Svet:

1. PONOVO POUDARJA pomembnost prožnega in dinamičnega notranjega energetskega trga, ki zagotavlja stabilne, konkurenčne in dostopne cene energije za potrošnike, obenem pa PRIZNAVA, da bi morale cene odražati stroške ali biti odprte za konkurenco na notranjem energetskega trga, kar bi dosegli s posebnimi ukrepi za zagotavljanje dolgoročne prepoznavnosti in konkurenčnosti, zlasti pri energetsko intenzivnih industrijskih panogah, ki so izpostavljene mednarodni konkurenci.
2. POUDARJA pomen energetske varnosti za potrošnike. OB UPOŠTEVANJU širokega spektra ter različnih stroškov in koristi možnih rešitev za večjo energetsko varnost ter OB PRIZNAVANJU, da so dokončanje notranjega energetskega trga, večja energetska učinkovitost, varovanje pravice do razvijanja in uporabe domačih virov ter varne in trajnostne nizkoogljične tehnologije ključnega pomena, pri čemer je treba spoštovati pravico držav članic, da same določijo svojo mešanico energijskih virov, PONOVO POUDARJA pomen prizadevanj za zmanjšanje energetske odvisnosti EU in izboljšanje njene **energetske varnosti** ter diverzifikacijo poti, virov in dobaviteljev energije. PRIZNAVA skupna prizadevanja držav članic, da poiščejo nove vire in poti diverzifikacije, zlasti v najbolj ranljivih regijah. V skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 20. in 21. marca 2014 OPOZARJA, da bi bilo treba, če je to ustrezno, razviti tudi povezave s tretjimi državami.
3. OB POUDARJANJU pomena vzpostavitve v celoti delujočega in povezanega **notranjega energetskega trga**, ki izpolnjuje potrebe potrošnikov, PONOVO POTRJUJE, da je treba v celoti izvajati in uveljavljati obstoječo zakonodajo EU, tudi tretji energetski sveženj; obravnavati pomanjkanje energetskih povezav, kar lahko zviša cene energije; poskrbeti za ustrezno odzivanje na cenovne signale na trgu, ob tem pa izboljšati konkurenco na maloprodajnih trgih; obravnavati energetsko revščino ob ustreznem upoštevanju nacionalnih posebnosti ter pomagati potrošnikom v ranljivem položaju, ob tem pa si prizadevati najti ustrezno kombinacijo socialne, energetske in potrošniške politike; obveščati in ozaveščati potrošnike, da obstaja možnost, da dejavno sodelujejo na energetskega trga in se odzivajo na cenovne signale, da bi spodbudili konkurenco, povečali prožnost tako na strani ponudbe kot povpraševanja na trgu, ter potrošnikom omogočiti, da sami nadzorujejo porabo energije in sodelujejo pri oblikovanju stroškovno učinkovitih rešitev, ki temeljijo na odzivu na povpraševanju, na primer prek pametnih omrežij in pametnih števec.

4. OB ZAVEDANJU pomena in pozitivnih vidikov **energetske učinkovitosti** pri zniževanju stroškov energije za potrošnike ob hkratnem zmanjševanju emisij toplogrednih plinov in prispevanju k energetske varnosti, POUDARJA pomen vključevanja vseh deležnikov v izvajanje različnih ukrepov za energetske učinkovitost ter dejstvo, da je treba potrošnikom zagotoviti dostop do ustreznih in preglednih informacij ter jih spodbujati k varčevanju z energijo. V zvezi s tem POUDARJA, da je treba izvajati obstoječo zakonodajo ter jo dodatno pregledovati in razvijati, kar bi pripomoglo k doseganju stroškovno učinkovitega potenciala energetske učinkovitosti, vključno z direktivo o okoljsko primerni zasnovi in direktivo o energijskem označevanju. V ta namen PODPIRA pobude za lajšanje dostopa do finančnih instrumentov in ciljno usmerjenih sistemov financiranja na področju energetske učinkovitosti.
5. PONOVRNO POTRjuje pomen varne in trajnostne nizkoogljične oskrbe z energijo za potrošnike. OB PRIZNAVANJU pomena dolgoročnih koristi in stroškov **dekarbonizacije** ob uporabi varnih in trajnostnih nizkoogljičnih tehnologij, dejstva, da imajo države članice pravico, da v okviru pristojnosti za določitev mešanice energijskih virov uporabijo, če želijo, njim ustrenejši spekter teh tehnologij za doseganje skupnih ciljev EU, ter zagotavljanja konkurenčnosti industrije in prispevanja k rasti in delovnim mestom, ki bi jih lahko prinesel prehod na trajnostni energetski sistem, UGOTAVLJA, da je potrebno stroškovno učinkovito vključevanje varnih in trajnostnih domačih virov, zlasti obnovljivih virov energije, na trg, med drugim z izboljšanjem zasnove trga in spodbujanjem njihovega razvoja ob uporabi varnih in trajnostnih nizkoogljičnih tehnologij.
6. V zvezi s tem in ob upoštevanju interesa potrošnikov POUDARJA, da je v energetskem sektorju pomembno razviti v prihodnost usmerjeno strategijo za **raziskave in inovacije**, zlasti za spodbujanje nadaljnjega razvoja – med drugim – pametnih naprav in pametnih omrežij, učinkovitih energetskih sistemov, shranjevanja energije za rabo električne energije, nove generacije energije iz obnovljivih virov ter drugih varnih in trajnostnih energetskih virov, tudi za področja, kot so ogrevanje, hlajenje in promet.

B. SPODBUJANJE NALOŽB V ENERGETSKI SEKTOR

Za spodbujanje naložb, potrebnih za izvajanje vseh petih razsežnosti energetske unije, Svet:

1. **PONOVNO POUDARJA**, da je treba ohraniti in izboljšati predvidljivo tržno naravnano naložbeno okolje po vsej Evropski uniji, ki temelji na stabilnem in preglednem evropskem pravnem okviru ter usklajeni in stroškovno učinkoviti podnebni in energetske politiki, usmerjeni v prihodnost.

PONOVNO POTRJUJE, da je potreben dobro delujoč trg ogljika, da bi ustvarili predvidljiv dolgoročen naložbeni okvir.

PRIZNAVA potencial okrepljenega regionalnega sodelovanja, zlasti v smislu prihrankov iz naložb in morebitnih sinergij na različnih področjih naložb v energetske sektorju, ter dejstvo, da je treba narediti ustrezno oceno njihovih kratko- in dolgoročnih koristih.

PONOVNO POTRJUJE, da je treba na trgu zagotoviti znatne naložbe v energetske infrastrukturo, energetske učinkovitost ter inovativno, varno in trajnostno nizkoogljično proizvodnjo. V ta namen so ključni elementi, ki jih je treba zagotoviti: dosledno izvajanje obstoječih pravil notranjega trga, prisotnost ustreznih naložbenih signalov in dostop do finančnih sredstev.

V zvezi s tem **PODPIRA** vsestransko uporabo vseh možnih virov financiranja, vključno z možnostmi za financiranje s strani EU, zlasti tistih, ki spodbujajo regionalno sodelovanje, da bi omogočili lažji dostop do financiranja projektov, predvsem projektov skupnega interesa, ki so nekomercialne narave, in razvoj v energetske sektorju, ob tem pa preprečevali izkrivljanje in razdrobljenost.

PONOVNO POUDARJA, da je pomembno vzpostaviti enake konkurenčne pogoje za udeležence na trgu, med drugim s ciljem zagotavljanja najvišjih varnostnih in okoljskih standardov.

2. POUDARJA, da so potrebni nadaljnji ukrepi za zmanjšanje energetske odvisnosti EU ter izboljšanje njene **energetske varnosti** glede električne energije in plina. V ta namen PONOVRNO POTRJUJE, da je treba pospešeno izvajati infrastrukturne projekte, vključno s povezavami, zlasti z obrobniimi regijami, kakor je določeno v sklepih Evropskega sveta z dne 19. in 20. marca 2015, ter v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 23. in 24. oktobra 2014 POTRJUJE, da je treba izvesti ključne projekte skupnega interesa v sektorju plina, kot so koridor sever-jug, južni plinski koridor in spodbujati vzpostavitev novega plinskega vozlišča v Južni Evropi, ter ključne infrastrukturne projekte, ki krepijo energetske varnost Finske in baltskih držav, da bi zagotovili diverzifikacijo dobaviteljev energije in energetskih poti ter delovanje trga.
3. PONOVRNO POUDARJA, da je treba vsa prizadevanja usmeriti v čim prejšnjo uresničitev cilja, tj. vzpostavitev vsestransko delujočega in povezanega **notranjega energetskega trga**.
 - OB PONOVRNEM PRIZNAVANJU, da je treba preprečiti nezadostne povezave držav članic z evropskimi plinskimi in elektroenergetskimi omrežji, POUDARJA, da je treba uresničiti minimalni 10-odstotni cilj na področju elektroenergetskih povezav, in sicer najpozneje do leta 2020, vsaj za države članice, ki še niso dosegle minimalne stopnje vključitve v notranji energetski trg – baltske države, Portugalska in Španija –, ter države članice, ki so njihova glavna dostopna točka do notranjega energetskega trga, ter PONOVRNO POTRJUJE, da je treba zagotoviti vključenost elektroenergetskega omrežja baltskih držav v kontinentalno evropsko omrežje. PONOVRNO POTRJUJE, da je treba posebno pozornost nameniti bolj oddaljenim in/ali slabše povezanim delom enotnega trga, kot so Malta, Ciper in Grčija.
 - ZAVEDA SE pomembnosti izboljšanja energetskega trga, da bi lahko nadaljevali proces razvijanja odprtih in konkurenčnih trgov ter pri tem odpravili obstoječa in preprečili nova izkrivljanja na trgu, kar bo spodbudilo naložbe, zagotovilo predvidljivost na energetskih trgih in dolgoročno prepoznavnost za vlagatelje, pa tudi zagotovilo prožnost na trgu, kar zadeva povpraševanje in ponudbo energije, varnost oskrbe, energijo iz obnovljivih virov in druge domače energetske vire, pa tudi učinkovitejšo porabo energije. ZAVEDA SE, da bi se bilo treba osredotočiti na veleprodajni trg z električno energijo, ki morda ne bi zagotovil zadostnih cenovnih signalov za ustvarjanje potrebnih naložb in zagotavljanje varnosti oskrbe, ter v zvezi s tem OPOZARJA na sklepe Sveta PTE (energija) z dne 7. junija 2013.

4. POZIVA k finančni in politični podpori z jasno dolgoročno perspektivo za lajšanje in spodbujanje zasebnih naložb z namenom izboljšanja **energetske učinkovitosti** in prihrankov energije, zlasti na področjih daljinskega ogrevanja in hlajenja, zgradb, prometa, izdelkov in naprav, ter SPODBUJA izmenjavo najboljših praks v zvezi z razdelitvijo tveganj in stroškov pri pogodbah o energetske storitvah, kar bi lahko privabilo naložbe v gospodinjstva, MSP in javni sektor.
5. OB OHRANJANJU vodilne vloge Evrope na področju tehnologij in inovacij za energijo iz obnovljivih virov POUDARJA, da je pomembno zagotoviti stabilen okvir v sektorju **energije iz obnovljivih virov** v skladu s pravili EU, vključno s Smernicami Komisije o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, da bi poenostavili dolgoročne naložbene pogoje in olajšali povezovanje trgov, pri tem pa zagotovili varno in zanesljivo delovanje elektroenergetskih omrežij.
6. SPODBUJA pobude za uveljavljanje vodilne vloge EU pri **tehnologijah in inovacijah** na področju energije in podnebnih sprememb ob spodbujanju rasti in delovnih mest, zagotavljanju ustreznih instrumentov za krepitev naložb v raziskave in inovacije, vključevanju novih tehnologij na trg EU in večanju izvoznih priložnosti – vključno na primer z novo generacijo obnovljivih virov energije, shranjevanjem energije za električno energijo ter zajemanjem in shranjevanjem ogljikovega dioksida –, izboljšanju energetske učinkovitosti ter varnih in trajnostnih nizkoogljičnih tehnologij za industrijo in trajnostni promet.

C. NADALJNI KORAKI

Da bi nadaljevali izgradnjo energetske unije na podlagi okvirne strategije Komisije, Svet:

1. PODPIRA pet razsežnosti strategije energetske unije in ukrepe, določene v sklepih Evropskega sveta iz marca 2015, ter POZIVA, naj se začnejo kmalu izvajati.
2. OPOZARJA, da morajo institucije in države članice EU nadaljevati izgradnjo energetske unije in da bi moral Svet poročati Evropskemu svetu še pred decembrom 2015.

3. POZIVA Komisijo, naj v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 19. in 20. marca 2015 ter 23. in 24. oktobra 2014 kmalu predstavi pobude v zvezi s sistemom upravljanja energetske unije, vključno s smernicami za regionalno sodelovanje, ki naj bi jih Svet PTE (energija) kmalu pripravil in potrdil ter o njih decembra 2015 poročal Evropskemu svetu kot prvi ukrep k razvijanju sistema upravljanja v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 19. in 20. marca 2015 ter 23. in 24. oktobra 2014.
4. POZIVA Komisijo, naj pomaga zagotoviti večjo preglednost strukture stroškov in cen energije z ustreznim spremljanjem, pri tem pa naj se izogiba ustvarjanju nepotrebnega upravnega bremena.
5. POZIVA Komisijo, naj preuči razsežnost vseh obstoječih finančnih instrumentov in programov energetske naložbe EU, s katerimi se bodo združila sredstva za financiranje ekonomsko donosnih naložb, pri tem pa naj prepreči izkrivljanje trga in razdrobljenost.
